

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНИХ І ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Музеєзнавство»**

Вибіркова
за освітньо-професійною програмою «Туризм»
підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти
у галузі знань 24 «Сфера обслуговування»
за спеціальністю 242 «Туризм»

Рекомендовано кафедрою соціальних і
гуманітарних дисциплін на 2022- 2023
навчальний рік.
Протокол № 3 від «31» серпня 2022
року

Силабус розроблений відповідно до Робочої програми навчальної
дисципліни «Музеєзнавство»

2022 рік

Загальна інформація про дисципліну

Анотація дисципліни

Навчальна дисципліна «Музеєзнавство» є професійним додатковим освітнім компонентом, який спрямований на вивчення особливостей організації та умов розвитку туризму в Україні та світі.

Знання отримані під час вивчення навчальної дисципліни «Музеєзнавство» сприяють розвитку світоглядної культури у здобувачів вищої освіти, навчають майбутніх фахівців орієнтуватися в усіх питаннях розвитку музейної культури, вплинуть на формування у здобувачів особистісного погляду на спадщину, прилучать до культурних надбань людства та національної культури України з позиції об'єктивності, розкриють зміст, спрямованість, особливості музейної діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач оволодіє культурою мислення, технологією освоєння соціального досвіду на рівні, необхідному для професійної діяльності. Здобувач набуватиме навички вільного спілкуватися, міжособистісної взаємодії та здатністю працювати як у команді, так і автономно.

Навчальна дисципліна «Музеєзнавство» висвітлена у прикладному сенсі як комплекс суспільної діяльності, яка охоплює практичну роботу як окремих музеїв, так і всієї музейної мережі, питання музейної політики й законодавства, науково-методичного і матеріально-технічного забезпечення, керівництва, підготовки та перепідготовки кадрів, міжнародних зв'язків.

Інформація про науково-педагогічного(них) працівника(ів)

Загальна інформація	Гонтаренко Людмила Олександрівна, доцент кафедри соціальних і гуманітарних дисциплін соціально-психологічного факультету, кандидат психологічних наук, доцент.
Контактна інформація	м. Харків, вул. Чернишевська, 94, кабінет № 416. Робочий номер телефону – 707-34-78
E-mail	lgontarenko910@gmail.com
Наукові інтереси	- музей як соціокультурний інститут історія розвитку музейної справи - нові напрямки музейної діяльності - гібридна та інформаційна війни, - штучний інтелект як технологія майбутнього на сучасному етапі розвитку суспільства - мобільне навчання, як доповнення до традиційного
Професійні здібності	- професійні знання і значний досвід роботи в студентських аудиторіях в процесі вивчення гуманітарних дисциплін;
Наукова	Google Scholar:

діяльність за освітнім компонентом	https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=Dm03aqAA АААА ORCID: 0000-0001-6993-5494 1. Гонтаренко Л.О., Хорошев О.М. Історія України: конспект лекцій. – Х.: НУЦЗУ, 2014. – 68 с. 2. Гонтаренко Л.О. Музей як соціокультурний інститут/ Традиції та новації університетської науки в часі і просторі культури// Тези всеукраїнської конференції НУЦЗУ 12 жовтня 2021. .(ел.вид.) С.12
------------------------------------	---

Час та місце проведення занять з дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни «Музеєзнавство» проводяться згідно з затвердженим розкладом. Електронний варіант розкладу розміщено на сайті Університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/timeTable/group>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щопонеділка з 16.00 до 17.00 в кабінеті № 416. В разі додаткової потреби здобувача вищої освіти в консультації її час погоджується з викладачем.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Музеєзнавство»: знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи музею, як суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти
	очна (денна)
Статус дисципліни	<i>вибіркова загальна</i>
Рік підготовки	3 - й
Семестр	6-й
Обсяг дисципліни:	
- в кредитах ЄКТС	5
- кількість модулів	2
- загальна кількість годин	150
- лекції (годин)	30
- практичні заняття (годин)	-
- семінарські заняття (годин)	40
- лабораторні заняття (годин)	-
- курсовий проект (робота)	-

- інші види занять (годин)	-
- самостійна робота (годин)	80
- індивідуальні завдання (науково-дослідне) (годин)	-
- підсумковий контроль	Екзамен

Передумови для вивчення дисципліни

Для успішного навчання необхідне опанування наступних навчальних дисциплін: історія та культура України, краєзнавство, країнознавство та географія туризму, основи туризмознавства, менеджмент туризму, маркетинг туризму, світовий туризм.

Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньої програми «Туризм», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання

Програмні результати навчання	ПР
- Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.	ПР02
Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг.	ПР12
Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.	ПР14
Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.	ПР21

- формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	ФК, ПК
Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	ЗК02
- Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих	К19

його форм і видів.	
- Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту.	K21
- Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал.	K24

Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Музей як інститут та система

Тема 1.1. Музей як складова туризму

Предмет і завдання курсу «Музеєзнавство» як складова частіша туристичної та складової світової культури. Місце музею в системі вузівського навчання та світової культурної спадщини. Міжпредметні зв'язки «Музеєзнавство» у вивченні туристичної діяльності. Значення курсу «Музеєзнавство» для фахової підготовки і виховання громадянської позиції та патріотизму, вироблення історичної та культурної свідомості. Наукова література. Характеристика архівних джерел. Визначення музеїв. Правові засади збереження. Структура музею. Музейне приміщення. Нерухомі пам'ятки історії та культури у складі музею. Технічне оснащення музею.

Тема 1.2. Історія становлення та розвиток

Історичний досвід становлення та розвитку музеїв. Перші музеї світу. Виникнення, етапи та особливості становлення музеїв. Специфіка первинного експонування. Роль і значення музеїв. Особливості і функції музеїв. Музейна справа та його специфіка. Історичні причини виникнення і поширення музеїв. У країнах Західної Європи переважає емпіричний підхід до музеології. Музейні експонати. Стан діяльності музеїв. Функції, форми та особливість музеїв діяльності сучасних музеїв. Науково-дослідні, освітні функції та популяризаторська діяльність тісно поєднуються. Завдання наукової роботи музеїв. Музей як один з інструментів самоусвідомлення культури у процесі творення нею власної концепції розвитку комунікації певної культури (етнокультурної спільноти) щодо інших культур. Термінологія музейної та екскурсійної справ. Сучасність музейної справи.

Тема 1.3. Основи музеєзнавства

Теорія та методика музейної роботи, суспільні функції музею та музейні аспекти ставлення суспільства до своєї спадщини і впливи цієї спадщини на формування сучасної соціокультурної дійсності досліджуються окремою наукою – музеєзнавством. Закономірності розвитку музеїв, їхні суспільні функції, питання теорії і методики музейної справи, тобто внутрішню організацію, систему наукового комплектування музейних фондів, документування й зберігання колекцій, а також методики побудови

музейних експозицій, виставок, різних видів і форм науково-освітньої діяльності музеїв. Музеєзнавство. Основними напрямками музейної справи: культурно-освітня, науково-дослідна діяльність, комплектування музейних збірань, експозиційна, фондова, видавнича, реставраційна, пам'яткоохоронна робота. Історія розвитку музеїв. Розвиток музейної справи в Україні.

Тема 1.4. Класичні та нові музеї, особливості роботи з відвідувачами

Українське музеєзнавство – порівняно молода наука. В Україні виникло в другій половині XIX ст. Вітчизняні традиції наукового узагальнення музейної справи нараховують близько півтори сотні років, тому, гадаємо, недоцільно відмовлятися від підкріпленого неабияким науковим доробком послуговування українським терміном "музеєзнавство" і переходити до уніфікованого у міжнародній практиці терміна "музеологія"; натомість, концептуально-теоретичні, методологічні та прикладні аспекти української та західної науково-музеологічної спадщини вимагають гармонізації з незворотним переходом до єдиної загальноприйнятої міжнародним співтовариством нової постіндустріальної музеологічної парадигми.

Тема 1.5. Класифікація музеїв

Виникнення історичних, художніх, природничо-наукових та інших профілів музеїв. Розподіл музеїв на групи відповідно до функцій, характеру збірок або за іншими ознаками. Сучасна наукова класифікація розрізняє музеї за типами й профілями. Суспільне призначення та напрями роботи музеїв. Типи музеїв. Основні профілі музеїв. Комплекс завдань охоронних, збиральницьких, просвітницьких, наукових. Музейні напрями: археологія, охорона ландшафтного середовища та окремих природничих зон, історико-архітектурні заповідники, тематичні колекції пам'яток матеріальної та духовної культури. Академічні, науково-дослідні музеї та навчальні музейні заклади, які діють у системі середньої, вищої освіти, на виробництвах і представляють еталонні зразки й напрацювання різних галузей науки, промисловості, техніки, художніх ремесел. Громадські музеї, приватні колекції. Профілі музеїв та приналежність. Джерела фінансування музеїв

Тема 1.6. Музей як соціокультурний інститут.

Глобальний музеологічний феномен, проаналізувати і зрозуміти його в історичному й соціально-культурному контекстах. Форми надавання музейних послуг. Значення музею в системі соціокультурних інститутів. Організація роботи системи музею. Музей як форма комунікації. Розробки стратегії і політики існування музею, координації його мети, виявлення сильних і слабких сторін, оцінки загроз і перспектив. Розвиток інноваційної сфери, перетворення музею на інноваційні установи комунікації й естетичного культурного дозвілля. Відвідувач – співрозмовник. Нові форми діяльності, суспільної комунікації й технології гостьового сервісу. Музей – творчий пошук. Пропонування технічно, художньо чи інформаційно

оновлених форм експозиції, нові виставки та презентації сучасного культурного життя. Розширення послуг. Партнерські мережі.

Тема 1.7. Класичні музеї Європи.

Класичні музеї світу. Їх колекції та експозиції. Лувр, Париж, музей природознавства Відень, музеї Ватикану, державний музей Амстердам, національний музей мистецтв Мадрид та ін.

Побудова нових представництв і філіалів для представництва у всьому світі. Поповнення колекцій і створення нових експозицій із фондів колекцій. Нові підходи у розбудові музеїв. Європейські світові колекції. Втім, існує протилежна думка іншої частини західних науковців, які відстоюють тезу про еволюційну етапність розвитку музейної науки і ширше – музейної парадигми. Згідно з таким трактуванням історії науки, музеєзнавство як наука про музей як інституцію завершила свій історичний розвиток (хронологічні рамки: 70-ті роки XVII ст. – 70-ті роки XX ст.), на зміну їй прийшла докорінно оновлена на рівні нової суспільної парадигми наука музеологія – наука про способи, форми і сам феномен збирання та зберігання в автентичних проявах множини об'єктів та явищ культурного й природного оточення людини й у такий спосіб виявлення ставлення людини до дійсності

Тема 1.8. Сучасні музеї світу.

Новітні музеї. Метрополітен-музей, Національний музей Другої світової, Чиказький інститут мистецтв, Меморіал Лінкольна «Фризона». Американський підхід до розбудови нових форматів і видів музеїв. Сучасний спектр проблем, пов'язаних із збереженням й актуалізацією усіх форм культурної і природної, рухомої і нерухомої, матеріальної і нематеріальної спадщини. Аналогічно у західному світі має місце зміна парадигми музеології від науки, орієнтованої на музейну установу, до музеології, яка займається суттю музейного явища

Українське музеєзнавство – порівняно молода наука. В Україні виникло в другій половині XIX ст. Вітчизняні традиції наукового узагальнення музейної справи нараховують близько півтори сотні років. "Музеєзнавство" і уніфікований у міжнародній практиці термін "музеологія".

У XXI ст. завдяки працям групи провідних європейських і північноамериканських музеологів (Фрідріх Вайдахер (Німеччина), Іво Мароєвич (Сербія), Сюзен Пірс (Велика Британія), Грег Фінлі (Канада), Зеновій Мазурик (Україна) та ін.) формується постнеокласична, т. зв. об'єктна методологія, акценти якої зосереджуються у площині дослідження матеріальної культури (material culture studies) і власне музеїв як засадничих елементів культурної і природної спадщини (heritage)

МОДУЛЬ 2. РОБОТА МУЗЕЇВ ТА ЇЇ СКЛАДОВІ

Тема 2.1. Маркетинг та рекламно-інформаційна діяльність музеїв
Роль і місце музеїв в інфраструктурі туризму. Основні музейні послуги.

Додаткові музейні послуги. Форми експонування. Експозиція рухома, анімована, інтерактивна. Для зацікавлення відвідувачів пропонуємо застосувати такі, Імідж музею, формування та зміни. Поточні та планомірні заходи. Форми експонування. Організаційне оформлення роботи музею. Робота з відвідувачами та додаткові послуги. Плануванню відносин музею із засобами масової інформації. Встановлення взаємовигідного партнерства і співробітництва із ЗМІ через форми регулярної комунікації: брифінги, прес-конференції, «круглі столи», публічні дискусії, презентації. Успішність комунікації; ефективність інформаційного впливу. Роль музейного працівника. Процес музейної комунікації. Екскурсійний вплив. Вивчення мотивів відвідування, групи відвідувачів за способом сприйняття музейної інформації. Музейні послуги, фактори впливу. Маркетингові завдання музеїв.

Тема 2.2. Організація музейної справи

Концептуально-теоретичні, методологічні та прикладні аспекти української та західної науково-музеологічної спадщини вимагають гармонізації з незворотним переходом до єдиної загальноприйнятої міжнародним співтовариством нової постіндустріальної музеологічної парадигми.

Принципи, технології та процеси нагромадження, збереження і презентації інформації музейними установами, а також процеси виникнення, розвитку і суспільного функціонування музею.

Соціальні функції музеїв виявляються в комплектуванні першоджерел, безпосередньо зв'язаному з вивченням природи і суспільства; у науковому документуванні, дослідженні і збереженні музейних предметів; у створенні експозицій і виставок як характерних форм наукової популяризації; у науково-просвітницькій та гуманістично-виховній діяльності.

Тема 2.3. Екскурсійне обслуговування в музейних установах

Етапи підготовки екскурсії. Визначення мети і завдань екскурсії. Вибір теми. Добір літератури й упорядкування бібліографії. Визначення джерел екскурсійного матеріалу. Знайомство з експозиціями і фондами музеїв по темі. Добір і вивчення екскурсійних об'єктів. Упорядкування маршруту екскурсії. Обхід маршруту. Підготовка контрольного тексту екскурсії. Комплектування «портфеля екскурсовода». Визначення методичних прийомів проведення екскурсії. Визначення техніки ведення екскурсії. Упорядкування методичної розробки. Упорядкування індивідуальних текстів. Прийом (захист) екскурсії. Затвердження екскурсії.

Контрольний та індивідуальний тексти екскурсій. Класифікація екскурсій та диференціація екскурсійного обслуговування. Засади співпраці із туристичними організаціями та колективними замовниками.

Тема 2.4. Експозиційна діяльність

Складання та етапи тематико-експозиційного плану. Зміст експозиції, перелік експонатів, місцезнаходження експонатів в експозиції, примітка.

Додатки до тематико-експозиційного плану: графічну (фото) схему розташування матеріалів, експозиційні графіки, ескізи, діаграми тощо. Пояснювальні тексти та етикетаж (номенклатурний, анотацій і орієнтувальний (покажчики порядку огляду експонатів, таблиці й маршрути залів). Експозиційного поясу, тематичні вузли. Експозиційна діяльність: принципи організації та проектування. Монтажний проект. Лінійна та комплексна схеми. Найпоширеніші експозиційні прийоми: виділення експозиційних центрів і чільних експонатів, розрядка шляхом створення ділянок порожнього простору, виявлення логічних, образно-естетичних та сприйнятливо-візуальних зв'язків між предметами, зіставлення або протиставлення та ін. Розташування експонатів, виділення першого і другого планів. Постійні експозиції. Тимчасові експозиції.

Тема 2.5. Комплектування музеїв

Наукове комплектування музеїв. Аналіз стану музейних фондів, визначення потреби в матеріалах, налагодження контактів, вивчення бібліографічних та історичних джерел). Наукове планування (тематики комплектування, організація експедиційної роботи). Музеологія займається збереженням, дослідженням і використанням об'єктів спадщини (їх фізичної та інформаційної форми і змісту) в музеологічному контексті. Тобто поряд із фізичним збереженням (музеєфікацією) матеріального об'єкта спадщини рівнозначна або й більша увага в руслі цієї методології повинна приділятися музеєфікації нематеріальної спадщини та інформаційного потенціалу об'єкта матеріальної спадщини. Для прикладу, музеєфікація лемківського храму чи лемківського обійстя позбавлена музеологічного контексту без супровідного збереження усіх ритуально-обрядових і звичаєво-побутових елементів та живого автентичного ритуалу й побуту. Музеєзнавство послуговується сучасною науковою методологією. У теорії та практиці музеєзнавства активно використовуються методи гуманітарних та природничих наук (методи спеціальних і допоміжних історичних дисциплін, педагогіки, психології, соціології; рентгенографія, спектрографія та ін. методи природничих наук; методи польового дослідження, безпосереднього спостереження; експериментальні методи, у т. ч. історичний експеримент; метод моделювання тощо).

Тема 2.6. Облік та зберігання музейних фондів

Теорія документування вивчає напрями дійсності з добору пам'яток музейного значення, що підлягають збереженню і використанню в умовах музею. Це теоретична основа комплектування музейних фондів і музеєфікації об'єктів історико-культурної і природної спадщини.

Збирання матеріалів. Попередня атрибуція та визначення категорії пам'яток. Диференційована оцінка вартості предметів, визначення категорії пам'яток. Категорії предметів музейного значення (писемні, нумізматичні, художні, природничо-історичні, науково-технічні, меморіальні). Облік

музейних колекцій та його етапи. Каталогізація. Зберігання музейного матеріалу. Музейні фонди та вимоги до них.

Музезознавче дослідження першоджерел – музейних предметів – також має на меті найповніше виявлення їхніх комунікативних функцій. Для того щоб стародавній, мистецький чи природний експонат міг "спілкуватися" з відвідувачем та передавати йому певну інформацію й естетично-емоційні імпульси, практикам музейної справи необхідно вміти визначати оптимальні режими збереження, методи консервації й реставрації; науково документувати джерела; розкривати експресивні можливості музейних предметів, тобто вміти передбачати емоційний ефект від їх експозиційного використання й у різних видах культурно-освітньої роботи.

Тема 2.7. Заходи для підготовки екскурсійного проекту

Комунікативні функції музеїв виявляються через вивчення соціально-психологічних, емоційних, мотиваційних, гуманістично-світоглядних, патріотичних та педагогічних питань впливу музею на відвідувача.

Вибір об'єкту. Етапи, схеми та планування екскурсійного проекту. Написання екскурсії. Класифікація екскурсій та диференціація екскурсійного обслуговування. Диференційований підхід до екскурсійного обслуговування, тематика екскурсії і т.п. мають бути орієнтовані на визначений сегмент ринку, категорію споживача. Орієнтування на аудиторію. Цілі, інтереси, мотивацію, установки та преференції (пільговість) екскурсантів. Цілісність екскурсії. Засади співпраці із туристичними організаціями та колективними замовниками. Чинники організації та проведення екскурсій. Діяльність для активізації відвідувачів музею.

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Назви модулів і тем	Очна (денна) форма навчання				
	Кількість годин				
	усього	у тому числі			
лекції		практичні (семінарії)	лабораторні заняття	самостійна робота	модульна контрольна робота
6 – й семестр					
Модуль 1.					
Тема 1.1. Музей як складова туризму	9	2	2		5

Тема 1.2. Історія становлення та розвиток	9	2	2		5	
Тема 1.3. Основи музеєзнавства	9	2	2		5	
Тема 1.4. Класичні та нові музеї, особливості роботи з відвідувачами	9	2	2		5	
Тема 1.5. Класифікація музеїв.	10	2	2		6	
Тема 1.6. Музей як соціокультурний інститут	10	2	2		6	
Тема 1.7. Музеї Європи.	10	2	4		4	
Тема 1.8. Сучасні музеї світу.	10	2	4		4	
Разом за модулем 1	76	16	20		40	
Модуль 2						
Тема 2.1. Маркетинг та рекламно-інформаційна діяльність музеїв	10	2	2		6	
Тема 2.2. Організація музейної діяльності	10	2	2		6	
Тема 2.3. Екскурсійне обслуговування в музейних установах	10	2	2		6	
Тема 2.4. Експозиційна діяльність	11	2	4		5	
Тема 2.5. Комплектування музеїв	10	2	2		6	
Тема 2.6. Облік та зберігання музейних фондів	11	2	4		5	
Тема 2. 7. Заходи для підготовки екскурсійного проекту	12	2	4		6	
Разом за модулем 2	74	14	20		40	
Разом	150	30	40		80	

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Модуль 1	очна
1	Музей як складова туризму	2
2	Історія становлення та розвиток	2
3	Класифікація музеїв.	2
4	Класичні та нові музеї, особливості роботи з відвідувачами	2
5	Основи та історія розвитку музейної діяльності	2
6	Музей як соціокультурний інститут.	2
7	Музеї Європи.	4
8	Сучасні музеї світу.	4
	Модуль 2	
1	Маркетинг та рекламно-інформаційна діяльність музеїв	2
2	Організація музейної діяльності	2
3	Екскурсійне обслуговування в музейних установах	2
4	Експозиційна діяльність	4
5	Комплектування музеїв	2
6	Облік та зберігання музейних фондів	4
7	Заходи для підготовки екскурсійного проекту	4

	Разом	40
--	-------	----

**Теми практичних занять (не передбачені)
Теми лабораторних занять (не передбачені)
8. Самостійна робота**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		очна
1	Музей як складова туризму	5
2	Історія становлення та розвиток	5
3	Класифікація музеїв.	5
4	Класичні та нові музеї, особливості роботи з відвідувачами	5
5	Основи та історія розвитку музейної діяльності	6
6	Музей як соціокультурний інститут.	6
7	Музеї Європи.	4
8	Сучасні музеї світу.	4
9	Маркетинг та рекламно-інформаційна діяльність музеїв	6
10	Організація музейної діяльності	6
11	Екскурсійне обслуговування в музейних установах	6
12	Експозиційна діяльність	5
13	Комплектування музеїв	6
14	Облік та зберігання музейних фондів	5
15	Заходи для підготовки екскурсійного проекту	6
	Разом	80

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: екзамен, модульні контрольні роботи, реферати, есе, презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Оцінювання рівня освітніх досягнень здобувачів за освітніми компонентами, здійснюється за 100-бальною шкалою, що використовується в НУЦЗ України з переведенням в оцінку за рейтинговою шкалою - ЄКТС та в 4-бальну шкалу.

Шкали оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності за шкалою ВНЗ	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (та вище з урахуванням необов'язкових завдань)	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
65-79	C		
55-64	D		
50-54	E	задовільно	

35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни
Модуль 1

Види навчальних занять		Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних занять
I. Поточний контроль за семестр				
Модуль 1	лекції	8	-	-
	семінарські заняття	10	3	30
	модульна контрольна робота*	1	10	10
Разом за модуль 1				40
Модуль 2	лекції	7	-	-
	семінарські заняття	10	3	30
	модульна контрольна робота*	1	10	10
Разом за модуль 2				40
Разом за поточний контроль				80
<i>Індивідуальна самостійна робота проект (не обов'язкова)</i>				<i>Додатково до 10</i>
II. Підсумковий контроль (екзамен)*				20
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи				100

* – види навчальних занять та контрольні заходи для обов'язкового виконання.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми освітнього процесу: поточне оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи; оцінка (бали) за самостійну роботу; оцінка (бали) за участь у наукових конференціях, олімпіадах, виконання досліджень, підготовку наукових публікацій тощо.

Поточний контроль

Поточний контроль проводиться на лекційному та практичному

заняттях за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на лекційних і практичних заняттях та набутих практичних навичок під час виконання практичних робіт.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів *на семінарському занятті* (оцінюється в діапазоні від 0 до 3 балів):

3 бали – здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Розвиває власну думку, самостійно добирає приклади;

2 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності та помилки;

1 бал – частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки;

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє зміст теоретичних питань та практичних завдань, не знає відповіді на поставлені питання або побіжно розкрив лише окремі положення.

Модульний контроль.

Модульний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів за період навчання. Здійснюється шляхом проведення тестування або письмових контрольних робіт під час аудиторних занять.

Критерії оцінювання знань здобувачів під час виконання модульних контрольних робіт (оцінюється в діапазоні від 0 до 10 балів):

9-10 балів – здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає під час письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, розвиває власну думку, самостійно добирає приклади. Правильно вирішив усі тестові завдання;

7-8 бали – здобувач достатньо володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань;

5-6 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час письмових відповідей, але без глибокого всебічного

аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності. Правильно вирішив половину тестових завдань;

3-4 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив меншість тестових завдань;

1-2 бал – частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання;

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє зміст теоретичних питань та практичних завдань, не знає відповіді на поставлені питання або побіжно розкрив лише окремі положення. Не вирішив жодного тестового завдання.

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль успішності проводиться з метою оцінювання результатів навчання на завершальному етапі, проводиться в усній формі – екзамену. Під час підсумкового контролю оцінюється також якість і повнота викладення матеріалу в конспекті лекцій здобувача.

Індивідуальна самостійна робота (не є обов'язковою, тому бали додаткові).

Критерії оцінювання індивідуальної роботи здобувачів під час виконання модульних контрольних робіт (оцінюється в діапазоні від 0 до 10 балів):

Викладачем оцінюється самостійність думок, логіка викладу та якість аргументації, повнота розкриття навчальних питань, культура мовлення і діалогу, використання навчальної, наукової та спеціальної літератури, вміння виділяти головне, узагальнювати, робити висновки. Оцінюється досягнення здобувачів у індивідуальній роботі, допомагає виявити наявність певних знань, умінь і навичок, засвоєних здобувачами під час самостійної роботи та вивчення додаткового матеріалу.

10 балів – здобувач у повному обсязі володіє представленим матеріалом, вільно та аргументовано його викладає під час усної відповіді або реферативному викладанні, презентації, підготовці тез та виступу на конференції, підготовці роботи на конкурси (студентських робіт), глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, розвиває власну думку, самостійно добирає приклади. Правильно вирішив усі поставлені завдання;

8-9 бали – здобувач достатньо володіє додатковим матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усної відповіді або реферативному викладанні, презентації, підготовці тез та виступу на конференції, підготовці роботи на конкурси (студентських робіт), в основному розкриває

зміст теоретичних питань та практичних завдань, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

6-7 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усної відповіді або реферативному викладанні, презентації, підготовці тез та виступу на для конференції, підготовці роботи на конкурси (студентських робіт), але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності. Правильно вирішив половину тестових завдань;

3-5 бали – не в повному обсязі володіє усної відповіді або реферативному викладанні, презентації, підготовці тез та виступу на для конференції, підготовці роботи на конкурси (студентських робіт),. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив меншість тестових завдань;

1-2 бал – частково володіє представленим матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час індивідуальної роботи, допускаючи при цьому суттєві помилки;

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє зміст теоретичних питань та практичних завдань, не знає відповіді на поставлені питання або побіжно розкрив лише окремі положення.

Перелік питань до модульного контролю № 1:

1. Роль і значення музеїв
2. Визначення музеїв
3. Історичний досвід організації музейної діяльності
4. Сучасний досвід музейної діяльності
5. Особливості і функції музеїв.
6. Музейна діяльність та її специфіка.
7. Історичні причини виникнення і поширення музеїв.
8. Класифікація музеїв
9. Типи музеїв
10. Основні профілі музеїв.
11. Джерела фінансування музеїв
12. Комплектування, облік та зберігання.
13. Наукове комплектування музеїв
14. Як будуються музеї
15. Музей як соціокультурний інститут
16. Постійні та тимчасові експозиції.
17. Тематико-експозиційний план
18. Структура музею.

19. Музейне приміщення.
20. Нерухомі пам'ятки історії та культури у складі музею.
21. Технічне оснащення музею
22. Музей як форма комунікації.

Перелік питань до модульного контролю № 2:

1. Маркетинг музеїв
2. Рекламно-інформаційна діяльність музеїв
3. Роль і місце музеїв в інфраструктурі туризму
4. Імідж музею, формування та зміни.
5. Форми експонування.
6. Організаційне оформлення роботи музею.
7. Робота з відвідувачами та додаткові послуги
8. Екскурсійне обслуговування в музейних установах
9. Етапи підготовки екскурсії
10. Контрольний та індивідуальний тексти екскурсій
11. Класифікація екскурсій
12. Диференціація екскурсійного обслуговування
13. Засади співпраці із туристичними організаціями та колективними замовниками
14. Правові засади збереження
15. Облік музейних колекцій
16. Зберігання
17. Експозиційна діяльність
18. Форми надавання музейних послуг
19. Значення музею в системі соціокультурних інститутів.
20. Організація роботи системи музею.
21. Наукові основи діяльності музеїв
22. Специфіка за напрямками музеїв наукової роботи

Испит.

Екзамен є формою підсумкового контролю рівня та якості засвоєння здобувачами теоретичних знань та практичних умінь і навичок з окремої навчальної дисципліни. Екзамен проводиться в період екзаменаційної сесії в передбачені навчальним планом терміни згідно з розкладом, затвердженим в НУЦЗУ. Екзамен проводиться в усній формі за білетами, які затверджуються кафедрою. Білет складається з двох теоретичних питань, що відображають зміст усієї програми навчальної дисципліни. Відповіді на питання оцінюються за їх повнотою.

Критерії оцінювання знань здобувачів на екзамені (оцінюється від 0 до 20 балів):

18-20 балів – здобувач у повному обсязі володіє навчальним

матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань;

15-17 бали – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, в основному розкриває зміст теоретичних питань. При викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються окремі несуттєві неточності та незначні помилки;

12-14 балів – у цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст, але поверхово аналізує матеріал без глибокого всебічного аналізу, без обґрунтування та аргументації, при цьому допускає окремі суттєві неточності та помилки;

8-11 балів – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності;

4-7 балів – частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості теоретичних питань. Відповіді загальні, при цьому допускаються суттєві помилки;

0-3 бали – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань.

Питання до іспиту:

1. Роль і значення музеїв
2. Визначення музеїв
3. Історичний досвід музейної діяльності
4. Наукові основи діяльності музеїв
5. Специфіка за напрямками музеїв наукової роботи
6. Сучасний досвід музейної діяльності
7. Особливості і функції музеїв.
8. Специфіка музеїв та їх роботи.
9. Історичні причини виникнення і поширення музеїв.
10. Класифікація музеїв
11. Типи музеїв
12. Основні профілі музеїв.
13. Джерела фінансування музеїв
14. Комплектування, облік та зберігання.
15. Наукове комплектування музеїв
16. Облік музейних колекцій
17. Зберігання
18. Експозиційна діяльність
19. Постійні експозиції
20. Організація тимчасової експозиції.
21. Тематико-експозиційний план
22. Маркетинг музеїв

23. Рекламно-інформаційна діяльність музеїв
24. Роль і місце музеїв в інфраструктурі туризму
25. Імідж музею, формування та зміни.
26. Форми експонування.
27. Робота зі збирання експонатів
28. Організаційне оформлення роботи музею.
29. Робота з відвідувачами та додаткові послуги
30. Екскурсійне обслуговування в музейних установах
31. Етапи підготовки екскурсії
32. Контрольний та індивідуальний тексти екскурсій
33. Класифікація екскурсій
34. Диференціація екскурсійного обслуговування
35. Засади співпраці із туристичними організаціями та колективними замовниками
36. Як будуються музеї
37. Правові засади збереження музейних експонатів
38. Структура музею
39. Музейне приміщення
40. Нерухомі пам'ятки історії та культури у складі музею
41. Технічне оснащення музею
42. Музей як соціокультурний інститут
43. Форми надавання музейних послуг
44. Значення музею в системі соціокультурних інститутів.
45. Організація роботи системи музею.
46. Музей як форма комунікації.

Політика викладання навчальної дисципліни

1. Активна участь в обговоренні навчальних питань, попередня підготовка до семінарських занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань.
2. Сумлінне виконання розкладу занять з навчальної дисципліни (здобувачі вищої освіти, які запізнилися, до заняття не допускаються).
3. З навчальною метою під час заняття мобільними пристроями дозволяється користуватися тільки з дозволу викладача.
4. Здобувач вищої освіти має право дізнатися про свою кількість накопичених балів у викладача навчальної дисципліни та вести власний облік цих балів.
5. Здобувачі повинні діяти відповідно до політики НУЦЗ України щодо академічної доброчесності.
6. Викладач буде вдячний, якщо здобувач надасть відгук щодо якості навчання та висловіть свої пропозиції з покращення змісту курсу та форм роботи.

Рекомендовані джерела інформації Література:

Базова

1. Освітньо-професійна програма вищої освіти за спеціальністю 242 «Туризм» галузі знань 24 «Сфера обслуговування» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.
2. Маньковська Р. Розвиток сучасного музейництва в Україні. В кн.: Музейна справа та музейна політика в Україні ХХ ст. К., 2004
3. Піскова Е. Специфіка та основні напрями формування музейної мережі України в ХІХ – на початку ХХ ст. В кн.: Музеї України ХІХ – початку ХХ століть. К., 2005
4. Основи музейної справи. Київський міський педагогічний університет імені Б.Грінченка. К., 2005
5. Рутинський М.Й., Стецюк О.В. Музеєзнавство: Навчальний посібник. К., 2008

Допоміжна

1. Воронова Л.М. Музей і влада: Державна політика щодо музейництва в Україні у 70–80-х рр. ХХ ст. "Вісник Харківської державної академії культури", 2001, № 4
2. Кепін Д.В. Музеєзнавство: перспективи розвитку. "Праці центру пам'яткознавства НАН України", 2004, № 6
3. Омельченко Ю.А. История музейного строительства на Украине: 1917–1932. К., 1972
4. Буланий І.Т., Явтушенко І.Г. Громадські музеї України: Історія, досвід, проблеми. К., 1979
5. Мезенцева Г.Г. Музеєзнавство. К., 1980
6. Франко І. Галицьке краєзнавство. В кн.: Франко І. Зібрання творів, т. 46, кн. 2. К., 1986
7. Омельченко Ю.А. Розвиток учбових музеїв. К., 1988
8. Скрипник Г.А. Етнографічні музеї України: Становлення і розвиток. К., 1989
9. Вайдахер Ф. Загальна музеологія / [пер. з нім. В. Лозинський, О. Лянґ, Х. Назаркевич]. – Львів: Літопис, 2005. – 632 с. – (Посібник).
10. Квебекская декларация: основные принципы новой музеологии // Museum. – 1985. – № 148. – С. 21.
11. Климишин О.С. Наукові основи природничої музейної діяльності // Наук. зап. Держ. природозн. музею НАН України. – Львів, 2000. – Т. 15. – С. 11-21.
12. Климишин О.С. Природнича музейна термінологія: словник-довідник. – Львів, 2003. – 244 с.
13. Климишин О.С. Зміст і завдання комунікаційної діяльності природничих музеїв // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – Львів, 2005. – Вип. 21. – С. 5-10.

14. Климишин О.С. Методологічні та методичні засади науково-природничого моніторингу // Праці наук. т-ва ім. Шевченка. Екологічний збірник-4. – Т. 23. – Львів, 2008. – С. 329- 335.
15. Мезенцева Г.Г. Музеєзнавство (На матеріалах музеїв Української РСР): Курс лекцій. – К.: Вища школа. – 1980. – 120 с.
16. Ривьер Ж.А. Эволюционное определение экомзея // Museum. – 1985. – № 148. – С. 8-12.
17. Свенціцкий Іларіон. Про музеї та музейництво. – Львів, 1920. – 80 с.
18. Соломонова Т. До питання про розвиток професійної термінології в музейній галузі України // Інформаційний бюлетень "Український музей". – 2007. – № 3(17). – С. 4.

Інформаційні ресурси

1. Сайт Міністерства освіти і науки України (<http://www.mon.gov.ua>)
2. Сайт Державної служби України з надзвичайних ситуацій (<http://www.dsns.gov.ua>)
3. Сайт Національного університету цивільного захисту України (<http://www.nucz.edu.ua>)
4. Сайт Міністерства соціальної політики України (<http://www.msp.gov.ua>)
5. Піскова Е.М., Федорова Л.Д. Музейна справа в Україні [Електронний ресурс] // Енциклопедія історії України: Т. 7: Мі-О / Редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. НАН України. Інститут історії України. - К.: В-во "Наукова думка", 2010. - 728 с.: іл.. – Режим доступу: http://www.history.org.ua/?termin=Mujejna_sprava
6. Європейський досвід реформування музейної сфери: уроки для України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ekmair.ukma.edu.ua/-bitstream/handle>.

Розробник(и):

(підпис)

Людмила Гонтаренко
(Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)